

INTERPELLATION 1/2005 rd

Åtgärder mot ojämlikhet och fattigdom

Till riksdagen

Regeringen bedriver en ekonomisk politik som ökar ojämlikheten mellan medborgarna och genererar ännu fler fattiga och utslagna. Det är inte önskvärt hur man än ser på det. Verktygen för att hindra att utvecklingen går mot ökad ojämlikhet finns inom beskattningen, sysselsättningspolitiken och den sociala tryggheten, om bara viljan finns.

Hittills har regeringen genom sina åtgärder — som att avskaffa förmögenhetsskatten och ytterligare lindra den övriga beskattningen — urholkat grunden för det finländska välfärdssamhället och bidragit till ökad ojämlikhet mellan medborgarna. Än så länge har regeringen inte lagt två strån i kors för att göra livet lättare för dem som lever på olika slag av bidrag. Det är till exempel fortfarande så att man betalar skatt också på de minsta arbetslöshetsdagpenningarna och pensionerna. Och det är fortfarande också så att många av dem som lever på primära förmåner får lov att ty sig till utkomststöd.

Grunden för vårt sociala trygghetssystem är att alla har rätt till social- och hälsovårdstjänster och ett heltäckande trygghetssystem för sin försörjning. De kommunala tjänsterna är allvarligt hotade på grund av kommunernas ekonomiska trångmål. Det ser inte bättre ut än att regeringen först nu vågar medge att någon vändning till det bättre inte är att vänta i kommunerna. Det är precis de som har det sämst ställt och till och med vanliga löntagare som drabbas av att tillgången till tjänster försämras då de ju inte har samma möjligheter som höginkomstagare att själva betala för alla sina tjänster.

Enligt EU:s definition finns det drygt en halv miljon fattiga i Finland. Alldeles i gränzonen rör sig dessutom en stor skara låginkomsttagare, snuttarbetare och pensionärer. Till dem sällar sig också de som under den senaste lågkonjunkturen blev djupt skuldsatta. De har ännu inte befriats från utmätning genom att skulderna preskriberats och har inte heller haft möjlighet att fullgöra sina åtaganden med hjälp av skuldsaneringslagen. Också många studerande har det svårt.

Långvarig eller upprepad arbetslöshet, försämrad hälsa, psykiska problem, bristande utbildning, bostadslöshet eller andra sociala skäl är centrala fattigdomsfaktorer. Det ökade snuttarbetandet har skapat en ny grupp av förvärvsarbetande fattiga på arbetsmarknaden. Att längre tider helt eller delvis hanka sig fram på olika slag av bidrag leder till bestående misär och då är det svårt att upprätthålla förutsättningarna för en människovärdig tillvaro, som hem och familj. Fattigdom leder lätt till utslagning, som i värsta fall går i arv från generation till generation.

Den sociala tryggheten får gärna bli en sporre som gör det möjligt för människor att gripa nya tillfällen. Samhället bör samtidigt se till att det finns nya tillfällen.

När riksdagen godkände budgeten för 2004 förutsatte den att regeringen utifrån sitt program och pågående utredningar bedömer vad som behövs för att göra livet lättare för de medborgare som har det sämst ställt och kommer med förslag till nödvändiga åtgärder. Regeringens åtgärder för att höja grunddagpenningen för arbetslösa, arbetsmarknadsstödet och studiestödet har bara

varit skenbara. Den underlättar vanliga pensionärs villkor med några futtiga euro genom en höjning som träder i kraft i mars. Det finns dessvärre risk för att regeringen nöjer sig med helt inadekvata och skenbara åtgärder om inte riksdagen å sin sida ställer tydliga krav på att regeringen ska göra något åt ojämlikheten och fattigdomen.

På grund av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation att besvaras av den behöriga ministern:

Har regeringen för avsikt att omedelbart minska ojämlikheten och förbättra den grundläggande tryggheten för arbetslösa, studerande, barnfamiljer, pensionärer med låga pensioner och andra marginalfall inom det sociala trygghetssystemet och göra den sociala tryggheten mer sporrande för att förebygga fattigdom och utslagning samt för att förebygga långvarig och upprepad arbetslöshet?

Helsingfors den 25 februari 2005

Martti Korhonen /vänst
Mikko Immonen /vänst
Matti Kangas /vänst
Minna Sirnö /vänst
Matti Kauppila /vänst
Suvi-Anne Siimes /vänst
Iivo Polvi /vänst
Erkki Virtanen /vänst
Markus Mustajärvi /vänst
Kari Uotila /vänst
Outi Ojala /vänst
Anne Huotari /vänst
Esko-Juhani Tennilä /vänst
Jaakko Laakso /vänst

Annika Lapintie /vänst
Veijo Puhjo /vänst
Erkki Pulliainen /gröna
Jyrki Kasvi /gröna
Osmo Soininvaara /gröna
Rosa Meriläinen /gröna
Tuija Brax /gröna
Kirsi Ojansuu /gröna
Ulla Anttila /gröna
Päivi Räsänen /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Sari Essayah /kd
Timo Soini /saf
Raimo Vistbacka /saf